

Küçük Menderes Havzasında Değişen Tarımsal Yapı: Tire Örneği

Changing agricultural structure in the Küçük Menderes Basin: Tire example

Halil Hadimli *

Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü

Öz: Küçük Menderes Havzası, tarımsal faaliyetlerin yoğun yapıldığı yöreler arasındadır. Yörede uzun yıllardan beri sanayi ürünleri üretiminin ön plana çıkması, Türkiye tarım stratejileri içerisindeki kıymetini arttırmıştır. Ancak son yıllarda ulusal ve uluslararası tarım politikalarında ki değişimler, yörenin sanayi ürünleri tarımını terk edip, alternatif ürünlere yönelmesini zorunlu kılmıştır. Küçük Menderes Havzasındaki tarımsal yapı; 1995'den itibaren, ulusal tarım politikalarında meydana gelen değişimler neticesinde, büyük bir dönüşüm yaşamıştır. Sahada pamuk, tütün gibi sanayi ürünleri üretiminden; mısır, kırmızıbiber ve bahçe ürünlerine doğru meydana gelen ürün dönüşümü dikkat çekicidir. Ürün dönüşümündeki tercihler, herhangi bir destek veya öneriden yoksul, çiftçi nüfusun piyasa koşullarına göre değişen hareketlerinden etkilenmiştir. Ürün değişimleri/dönüşümleri beraberinde arazi kullanımı değişimini, kırsal alanda gelir kayıplarını, ekolojik sorunları ve göç gibi birbirini etkileyerek ortaya çıkan pek çok sorunu da beraberinde getirmiştir. Küçük Menderes Havzasında yer alan Tire ilçesindeki tarımsal ürünler de, son 25 yıl içerisinde büyük değişim yaşamıştır. Tarımsal ürün ve arazi kullanımında meydana gelen değişimlerin elbetti ki ekolojik, sosyal ve ekonomik etkilerinin Tire ilçesinde de görülmesi muhtemeldir. Bu çalışma Küçük Menderes Havzasının tamamında rastlanılan değişim ve dönüşümlerin sonucunda meydana gelen kırsal nüfus hareketliliğini Tire ilçesi özelinde incelenmeyi amaçlamıştır. Nitekim Tire'nin nüfusu cumhuriyet dönemi boyunca sürekli artış göstermişken, kırsal alan nüfusunda son 25 yıl içinde hızlı bir azalma meydana gelmiştir. Bu azalma ilk bakışta Türkiye'nin genelinde rastlanılan bir durum gibi düşünülse de göçe katılan köylerin göç miktarları üzerinde, bazı tarım politikaların etkili olduğu anlaşılacaktır. Örneğin Dünya Bankası ve IMF ile yapılan antlaşmalardan doğrudan etkilenen pamuk ve tütün tarımının yapıldığı ova ve etek köylerinde göç çok fazla iken zeytin ve incir tarımının yapıldığı dağ köylerinde nispeten daha az meydana gelmiştir. Bu ve benzeri örnekler tarım politikaların yerelde yansımalarının olduğunu, özellikle kırsal nüfusun göçe katılmasını doğrudan etkilediğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Tire, Göç, Tarım, Değişim, Nüfus

Abstract: The Küçük Menderes Basin is among the regions where agricultural activities are intensively done. The prominent manufacturing of industrial products in the region for long years has made its value increase in Turkish agriculture strategies. However, the changes in the national and international agricultural policies in the last years have required the region to follow industrial products' agriculture and head for alternative products. The agricultural structure in the Küçük Menderes Basin has had a big transformation since 1995 because of the alteration in the national agricultural policies. It is remarkable that there has been a product transformation from the manufacturing of industrial products ,such as cotton, tobacco through maize , chili and garden crops. The preferences in the product transformation are affected by the farmers' changing process related to the market conditions without any support and suggestions. The product transformation and alteration have accompanied by several issues affecting each other ,such as change of land usage, income lacking in countryside, ecological problems and migration. The agricultural products in Tire district located in the Küçük Menderes Basin have also experienced a big transformation in the last 25 years. It is likely that the the ecological, social and economical effects of changes in the agricultural products and land usage are surely observed. This study aims to examine the rural population mobility specific to Tire district as a result of alteration and transformation happened in the whole of the Küçük Menderes Basin. In fact, while the population of Tire increased

* İletişim yazarı: Halil Hadimli, e posta: halilhadimli@hotmail.com

constantly during the Republic Period, a rapid decrease in its rural population has occurred over the past 25 years. At first sight, even if that decrease is thought to be throughout Turkey, it will be noticed that some agricultural policies are effective on the quantity of the migration of which the villages involved in migration. For example, whereas the migration is so much in the plain and piedmont villages where cotton and tobacco are grown which are directly affected by the treaties with World Bank and IMF, it is relatively less in the mountain villages where olive and fig grown. This and similar samples prove that the agricultural policies have effects in the regional part and especially that they have directly affects on the rural population to take part in the migration.

Keywords: Agriculture, Migration, Changing, Time, Population